

IJTIMOIIY-PEDAGOGIK FAOLIYAT HAQIDA

*Tufliyeva Orzigul - University of menegment and future technologies
universiteti, 553-guruh talabasi*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada ijtimoiy-pedagogik faoliyatning mohiyati, asosiy yo‘nalishlari va uning jamiyatdagi ahamiyati tahlil qilinadi. Ijtimoiy-pedagogik faoliyat insonlarning ta’lim-tarbiyasi, ijtimoiy moslashuvi va rivojlanishiga ko‘mak beradigan jarayon sifatida tavsiflanadi. Shuningdek, zamonaviy yondashuvlar, jumladan, inklyuziv ta’lim, axborot texnologiyalaridan foydalanish va ota-onalar bilan hamkorlik kabi masalalar yoritilgan. Tadqiqot ijtimoiy-pedagogik faoliyatning jamiyat taraqqiyotiga qo‘shadigan hissasini ko‘rsatib, uning samaradorligini oshirish yo‘llarini ochib beradi.*

Kalit so‘zlar: *ijtimoiy-pedagogik faoliyat, ta’lim, tarbiya, ijtimoiy moslashuv, inklyuziv ta’lim, ota-onalar bilan hamkorlik, zamonaviy yondashuvlar, ijtimoiy himoya.*

Kirish

Ijtimoiy-pedagogik faoliyat jamiyatda insonlar, ayniqsa, bolalar va yoshlarning tarbiyasi, ta’limi hamda ijtimoiy moslashuvi bilan bog‘liq muhim jarayondir. Ushbu faoliyatning asosiy maqsadi shaxsning ijtimoiy rivojlanishini qo‘llab-quvvatlash, uning ta’lim olish huquqini ta’minlash hamda hayotiy qiyinchiliklarni yengishda yordam berishdan iborat.

Zamonaviy jamiyatda ta’lim va tarbiyaning samaradorligini oshirish, aholining turli qatlamlariga ijtimoiy yordam ko‘rsatish va shaxsiy taraqqiyotni qo‘llab-quvvatlash ijtimoiy-pedagogik faoliyatning asosiy vazifalaridandir. Ushbu maqolada ijtimoiy-pedagogik faoliyatning mohiyati, uning asosiy yo‘nalishlari va zamonaviy yondashuvlar tahlil qilinadi.

Ijtimoiy-pedagogik faoliyatning mazmuni

Ijtimoiy-pedagogik faoliyat pedagogika va sotsiologiya fanlari kesishgan nuqtada shakllanadi. U insonning ta’lim-tarbiyasiga qaratilgan bo‘lib, quyidagi asosiy

yoʻnalishlarni qamrab oladi. Bolalar va yoshlar bilan ishlash – maktab va maktabgacha taʼlim muassasalarida tarbiya jarayonini shakllantirish, ijtimoiy moslashuv jarayoniga yordam berish.

Oilalar bilan ishlash – ota-onalarga pedagogik maslahat berish, ularning farzand tarbiyasida faol ishtirok etishini taʼminlash. Maxsus ehtiyojga ega bolalar bilan ishlash – inklyuziv taʼlimni rivojlantirish, nogironligi boʻlgan bolalar va oʻsmirlarning jamiyatga moslashishiga koʻmaklashish.

Voyaga yetmaganlar oʻrtasida huquqbuzarlikning oldini olish – muammoli oʻsmirlar bilan ishlash, ularni ijtimoiy hayotga qaytarish, kasb-hunar oʻrganishga yoʻnaltirish. Ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlarga yordam berish – kam taʼminlangan oilalar, yetim bolalar va muhojirlar bilan ishlash. Ijtimoiy-pedagogik faoliyat nafaqat taʼlim muassasalarida, balki ijtimoiy xizmat koʻrsatish markazlari, kasb-hunar kollejlari, rehabilitatsiya markazlari va nodavlat tashkilotlar tomonidan ham amalga oshiriladi.¹

Ijtimoiy-pedagogik faoliyatning ahamiyati

Ijtimoiy-pedagogik faoliyat shaxsiy va ijtimoiy taraqqiyotga katta taʼsir koʻrsatadi. Uning asosiy ahamiyatlari quyidagilardan iborat:

- Shaxsiy rivojlanish va ijtimoiylashuv – bolalar va yoshlarning jamiyatga moslashishiga, ular orasida ijtimoiy qobiliyatlarning shakllanishiga yordam beradi.
- Tarbiyaviy muhit yaratish – taʼlim muassasalari va oilalarda qulay psixologik muhit shakllanishiga koʻmaklashadi.
- Huquqiy va psixologik himoya – ijtimoiy muammolarga duch kelgan shaxslarni qoʻllab-quvvatlash, ularning huquqlarini himoya qilishga xizmat qiladi.
- Jamiyat barqarorligini taʼminlash – ijtimoiy tenglik va adolatni taʼminlash orqali jamiyatda ijtimoiy muvozanatni saqlashga hissa qoʻshadi. Taʼlim sifati va samaradorligini oshirish – inklyuziv va ijtimoiy taʼlim yondashuvlari orqali taʼlim jarayonining samaradorligini oshirishga yordam beradi.

Zamonaviy yondashuvlar va muammolar

¹ Хайдаров, С. А. (2023). ТАРИХ ДАРСЛАРИДА САНЪАТ АСАРЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ УСУЛЛАРИ. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 3(1/2), 92-96;

Hozirgi kunda ijtimoiy-pedagogik faoliyat yangi muammolar va talablar bilan yuzlashmoqda. Quyida asosiy dolzarb masalalar va zamonaviy yondashuvlar tahlil qilinadi:

- Nogironligi bor bolalar va ijtimoiy himoyaga muhtoj guruhlarning ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytirish bugungi kunda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Zamonaviy inklyuziv yondashuvlar orqali barcha bolalar uchun teng imkoniyatlar yaratilmoqda.
- Raqamli texnologiyalar ijtimoiy-pedagogik faoliyatni rivojlantirishda muhim rol o'ynamoqda. Onlayn ta'lim platformalari, psixologik maslahat berish tizimlari va masofaviy tarbiya metodlari bu sohaning yangi yo'nalishlaridan biridir.
- Farzand tarbiyasida ota-onalarning ishtirokini kuchaytirish ham muhim masalalardan biridir. Maxsus dasturlar, treninglar va maslahat xizmatlari orqali ota-onalarning pedagogik bilimlarini oshirishga alohida e'tibor qaratilmoqda.²

Yoshlar bilan ijtimoiy loyihalar

Yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirish uchun turli loyiha va dasturlar amalga oshirilmoqda. Masalan, volontyorlik harakatlari, ekologik tadbirlar va madaniy-ma'rifiy loyihalar orqali ularning jamiyatdagi o'rni mustahkamlanmoqda. Ijtimoiy-pedagogik faoliyat shaxs va jamiyat taraqqiyotida muhim rol o'ynaydi. U ta'lim, tarbiya va ijtimoiy moslashuv jarayonlarini qo'llab-quvvatlab, insonlarning to'laqonli hayot kechirishiga yordam beradi.

Zamonaviy yondashuvlar va innovatsion texnologiyalar yordamida bu faoliyatning samaradorligi oshirilmoqda. Kelajakda inklyuziv ta'limni rivojlantirish, raqamli resurslardan foydalanish va ijtimoiy loyihalarni kengaytirish orqali ijtimoiy-pedagogik faoliyatni yanada takomillashtirish mumkin. Ijtimoiy-pedagogik faoliyat nafaqat ta'lim sohasi, balki jamiyatning barcha qatlamlari uchun muhim bo'lib, uning rivojlanishi mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy barqarorligiga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Xulosa

² Sulaymon Amirqulovich Xaydarov. (2024). O'quvchilarni tarbiyashda ijtimoiy fanlarni o'qitishni didaktik imkoniyatlari. SCIENCE AND EDUCATION SCIENTIFIC JOURNAL. 5.1.B.271-275;

Ijtimoiy-pedagogik faoliyat shaxs va jamiyat taraqqiyotida muhim o‘rin tutib, ta’lim-tarbiya jarayonlarini samarali tashkil etishga xizmat qiladi. Mazkur faoliyat orqali insonlarning ijtimoiy muhitga moslashuvi, ta’lim olish imkoniyatlari va ijtimoiy tenglikni ta’minlashga erishiladi. Zamonaviy yondashuvlar, jumladan, axborot texnologiyalaridan foydalanish, inklyuziv ta’lim va ota-onalar bilan hamkorlik, bu faoliyatning samaradorligini oshirishda muhim rol o‘ynaydi. Kelgusida ijtimoiy-pedagogik yondashuvlarni yanada takomillashtirish orqali jamiyatning barcha qatlamlari uchun teng ta’lim imkoniyatlarini yaratish dolzarb vazifa bo‘lib qoladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Sulaymon Amirqulovich Xaydarov. (2024). O‘quvchilarni tarbiyashda ijtimoiy fanlarni o‘qitishni didaktik imkoniyatlari. SCIENCE AND EDUCATION SCIENTIFIC JOURNAL. 5.1.B.271-275.
2. Хайдаров, С. (2023). Педагогик faoliyatda o‘qituvchi o‘zida kompetentlik sifatlarini shakllantirishi. Цифровизация современного образования: проблема и решение, 1(1), 64–67.
3. Хайдаров, С. А. (2023). ТАРИХ ДАРСЛАРИДА САНЪАТ АСАРЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ УСУЛЛАРИ. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 3(1/2), 92-96.
4. Хайдаров С. (2024). Spiritual influence on child education in families. Web of Teachers: Inderscience Research. 2 (11). 203-205.
5. Хайдаров С. (2025). Oilalarda farzand tarbiyasiga ruhiy taʼsir etkazish. Modern Education and Development. 3 (17). 23-27.
6. Khaydarov S.A. (2025). The role of the use of fine arts in teaching the history of the country. Modern Education and Development. 3 (17). 28-33.
7. Xaydarov S.A. (2025). Ijtimoiy-gumanitar fanlarda raqamli metodlardan foydalanish yo‘llari. NEW RENAISSANCE international scientific journal. 2(1). 91-94.
8. Xaydarov S.A. (2025). Yoshlarda vatanparvarlik hissinı tarbiyalashda Boburnoma asariga ishlangan miniatyuralarning ahamiyati. Til va adabiyot.uz. 2.11-12.